

Premiér Fiala nesplnil žádný volební slib. On vůbec neví, co říká, kritizuje ekonomka Markéta Šichtařová

21.2.2025 - Markéta Šichtařová, Petr Kojzar | Svobodní

»Řešení důchodů nespočívá v tom vydat víc peněz, ale míň peněz z rozpočtu neproduktivně vyhazovat.« To jsou slova ekonomky Markéty Šichtařové, která se celoživotně věnuje monetární ekonomii, hospodářské politice a finančním trhům a momentálně je jednou z nejviditelnějších tváří Svobodných. V rozhovoru pro [iportaL24.cz](#) odborná mluvčí strany pro oblast ekonomiky mj. zkritizovala ministra financí Zbyňka Stanjuru (ODS) i premiéra Petra Fialu, který by si od ní v prostém školním známkování vysloužil pětku čili nedostatečnou...

Tuto otázku byste asi na úvod nečekala. Ale - coby loňské kandidátky do Senátu na Praze 4 - se vás zeptám, co si myslíte o existenci horní parlamentní komory. Není, i s ohledem na poslední kroky (v čele s hlasováním o tzv. důchodové reformě), tak trochu zbytečná?

Senát není zbytečný. Problém není v Senátu, problém je ve volebním systému. V tom stávajícím volebním systému nemůže Senát ukázat svou sílu. Já bych nejraději viděla většinový volební systém a k němu buď posílení pravomocí prezidenta, anebo posílení pravomocí premiéra - to je v podstatě jedno, ale podstatné je, že stávající systém činí volené zástupce neakceschopné.

Společnost STEM přinesla v minulém týdnu výsledky průzkumu, kdy lidé v lednu 2025 oproti minulému roku hodnotí život v české společnosti mírně lépe. Milníky života kolem nás v něm hodnotí stupnicí od jedné do pěti jako ve škole a nejhorší známky si vysloužil premiér Petr Fiala. Souhlasíte? A jak by »učitelka« Šichtařová hodnotila předsedu vlády a celou vládu?

Ten průzkum moc neodpovídá makroekonomickým datům. Ta ukazují, že pozice zejména průmyslu se zhoršuje, mírně narostla i nezaměstnanost. Ale STEM zjišťuje data hlavně ve městech, a tam jsou lidé opravdu spokojenější než na vesnicích. Takže to by souhlasilo. Zhoršování totiž je vidět zejména v průmyslu a v zemědělství a dál od velkých měst.

Jako učitelka se moc necítím, svou povahou jsem spíš manažerka či podnikatelka. Ale když už to musí být, tak premiér by si vysloužil pětku. Bez nadsázky. Vždyť on vůbec neví, co říká.

Ta »učitelka« byla samozřejmě uvedena v souvislosti s tím, že máte známkovat... Dobrá tedy, známku si Petr Fiala vysloužil. Ale kdybyste měla odůvodnit, proč jste mu dala nedostatečnou (vždyť v některých školách mají ústní hodnocení), co byste především zdůraznila?

Cožpak splnil nějaký předvolební slib? Je na konci jeho vládnutí země odolnější, bezpečnější? Ne, máme migrační pakt, máme Green Deal, náš průmysl se zmenšuje, naše zemědělství se zmenšuje.

Svobodní mají jako jednu z programových priorit »14 kroků obnovy - plán ekonomické obnovy Markéty Šichtařové«. Kdybyste ho měla ve zkratce představit, co byste uvedla?

Pointa je v tom, že poškození ekonomiky ideologií ESG (jejíž součástí je například Green Deal) je již tak velké, že ho nelze opravit pouhou změnou parametrů. Nelze vrátit prosperitu jakýmkoliv balíčky,

přesunem dotací, změnou daní, novou regulací. Jediná cesta k prosperitě je nová ekonomická přeměna podobně jako přechod ze socialistické centrálně plánované ekonomiky na tržní v 90. letech. Nejde o nadsázku, protože míra přerozdělování již dosáhla poloviny HDP, tedy nenápadně jsme se opět stali z poloviny socialistickou ekonomikou. Právě odtud plynou všechny neefektivity, regulace, útoky na soukromý majetek i svobodu slova.

Až k nové přeměně ekonomiky nazraje čas a vůle občanů, budeme moci prožít ekonomický rozmach a euforii. Než čas nazraje a společnost si změnu vyžádá, lze při znalosti diagnózy projevy ideologie a ničení naší ekonomiky alespoň brzdit. Podstatou ekonomické přeměny není ani tolik zavádění nových opatření, jako především odbourávání již existujících chyb. Prosperita nevzniká tak, že dotujeme podnikání, ale tak, že podnikání nedusíme; proto je třeba regulace odstraňovat. Ačkoliv zatím čas nenazrál k zásadní přeměně, i tak lze při každém jednotlivém hlasování o každém jednotlivém zákonu následovat konkrétní cíle a vždy hlasovat v jejich prospěch. A oněch 14 kroků obnovy právě definují hlavní principy, podle kterých se musí politické kroky řídit.

Jak hodnotíte vládní důchodovou reformu? Skutečně je nutné posunout věk odchodu do důchodu až k 67 letům?

Není to reforma. Je to úprava parametrů. Ale pokud jde o posun věku do důchodu, myslím, že se tomu teoreticky dalo vyhnout. Důchody bych řešila zcela jinak.

Jak? Mohla byste být konkrétnější?

Řešení důchodů nespočívá v tom vydat víc peněz, ale míň peněz z rozpočtu neproduktivně vyhazovat. O podstatě penzijní reformy, jak by měla vypadat, tady mluvit nemůžeme, protože to by bylo na dlouho. Ale má to v zásadě dvě složky.

Zaprvé – financování důchodů: Není pravda, že na důchody nejsou peníze. Pokud bychom peníze, které jsou nyní vyhazovány na dotování ideologie ESG a Green Dealu, použili na důchody, problém by přestal existovat. Řešením důchodů je tedy zastavit financování těchto ideologií dotacemi. Až třetinu dnešních výdajů z rozpočtu lze ušetřit na dotacích. Dále, nejlepší důchodovou reformou je bydlet ve vlastním, což je možné jedině skrze dostupné byty. A toho je možno docílit jedině skrze zastavení tisku peněz, který bydlení dramaticky zdražuje.

A zadruhé – vyplácení důchodů: ve světě, ve kterém centrální banky mohou neomezeně tisknout peníze, tím způsobovat inflaci a manipulovat s cenami aktiv, by bylo nesmírně nebezpečné založit důchodový systém především na fondech. Vláda by tím dostala bílko šek ke zneužití peněz ve fondech. Státní důchody musí být založeny na průběžném systému, v němž určité procento výdělku dětí je možné bez účasti státu a se souhlasem dítěte převést přímo rodičům a snížit o to odvody státu. Průběžný systém musí být doplněn individuálním investováním.

Mnozí experti tvrdí, že jedním z receptů, aby bylo na důchody, resp. aby na ně měl kdo vydělávat, je prorodinná politika. To je něco, co je vám jako mnohonásobné matce blízké. Souhlasíte tedy?

Ne. Nesouhlasím. Pod pojmem »prorodinná politika« si většina lidí představuje nějaké vydávané peníze na podporu matek. A to je pitomost. Vydávání peněz je přesně ten způsob, jak situaci ještě zhoršit.

Pokud jde o mě, jsem matka sedminásobná a po celou dobu jsem z domova pracovala. Nikdo mi nepomohl nějakou pracovní úlevou, jako podnikatelka, co jsem si zorganizovala, to jsem měla. Nikdy nebylo prostředí víc prorodinné než dneska v tom smyslu, že dneska kdo chce pracovat z domova,

může, nemusí dřít na poli nebo ve fabrice.

Meziroční růst spotřebitelských cen u nás v lednu podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu sice zpomalil z prosincových tří procent na 2,8 %, ovšem proti předchozímu měsíci se ceny zejména »díky« výraznému zdražování potravin zvýšily o 1,3 %. Jak tyto údaje čtete?

Inflace bude chronicky zvýšená zřejmě celou tuto dekádu. Tisk peněz byl příliš velký v uplynulých letech na to, aby se dal jednoduše smazat. A k tomu se přidává ještě příšerná evropská zelená politika, která nesmyslně likviduje zemědělství a tím potraviny zdražuje. Dokud bude Green Deal, potraviny levné nebudou.

Jak se EU vyrovná s plánovanými kroky amerického prezidenta Donalda Trumpa, včetně cel?

Nevyrovná. Politicky je tak zatuhlá, že je nereformovatelná. Konkurenceschopnost Evropy ještě víc poklesne. Jsme skanzen, nejpomaleji se rozvíjející zóna světa. Dokud EU politicky nebouchne, půjde relativně vůči Americe stále ke dnu.

Evropa podpořila další sankce vůči Rusku, to ovšem hlásí, že např. loňský rok byl ekonomicky extrémně úspěšný. Je to propaganda Vladimira Putina, nebo důkaz, že EU koná chybné kroky, které především odnáší sedmadvacítka?

EU především střílí sama sebe do své nohy. Pozor, abychom si správně rozuměli: Rusko je – vědomě provokovaný – agresor, o tom žádná. Ale současně kroky, které EU podniká, jsou bezzubé, na Rusko skoro nemají vliv. Rusko dokázalo najít cesty, jak se na evropské trhy dostat alternativními způsoby. Takže Evropa daleko víc sankcemi poškozuje sama sebe než Rusko. Je to zkrátka neúčinné a Rusko jede v režimu válečné ekonomiky.

Senátor David Smoljak (STAN) na zasedání Rady Evropy přednesl návrh na vznik nové evropské sociální sítě. Veřejně jste kritizovala, že je to nereálné. Proč?

Protože je to bohupustý sociální inženýring. Inovace přeci nevznikají tak, že si je naplánujeme a vyrobíme v rámci příští centrálně plánované pětiletky. To je zabiják inovací. Jak si asi pan Smoljak představuje, že to Evropa natře sociální sítím, když zatím si s ní ve všech ostatních oborech podnikání všechny další kontinenty vytírají podlahu? To je myšlení centrálního plánovače.

Byla byste pro placené školství a poplatky ve zdravotnictví? Jsou to kroky, které by opravdu naší ekonomice pomohly?

Zaprvé tohle vůbec není na řadě, to jsou marginálie, teď máme na práci mnohem důležitější věci. Zadruhé ano, až bude to hlavní vyřešeno, jsem pro regulační poplatky ve zdravotnictví a něco podobného ve školství, jinak budou veřejné služby konzumované jako švédský stůl a budou neustále nedostatkové. A zatřetí ne, ekonomice to nepomůže, to jsou vážně »jen drobné«, ty zásadní problémy jsou v tuhle chvíli někde úplně jinde. Až budeme řešit tyhle věci, to už to bude legrace a bude dobře.

Kdo byl ve vašich očích nejlepší český ministr financí, a kdo naopak nejhorší?

Nejlepší byl Alois Rašín, dneska bychom ho označili za monetaristu, klasického liberála a své věci hluboce rozuměl. Hodně se mu později v této funkci podobal Václav Klaus. Pokud bychom mluvili jen o ministrech po roce 1993, tak celkem viditelnou stopu za sebou nechal i Miroslav Kalousek, ačkoliv jsem ho často kritizovala. Ale mělo to jakousi koncepci. Nejhorší z těch po roce 1993 je asi Stanjura. U něho mám často pocit, že neví, o čem mluví. Vnímá finance jako účetnictví a zcela mu v nich chybí

monetární rozměr.

<https://svobodni.cz/novinky/premier-fiala-nesplnil-zadny-volebni-slib-on-vubec-nevi-co-rika-kritizuje-e-konomka-marketa-sichtarova>